

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžsk/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 6016200249
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6016200249.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne Mgr. M. G., bytom V., právne zastúpená JUDr. Mariánom Gőrčim, advokátom, so sídlom Nám. SNP 50, 960 01 Zvolen, proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHNSSD1/SOC/2015/11294 UN zo dňa 4. januára 2016, konajúc o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/28/2016-47 zo dňa 18. mája 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/28/2016-47 zo dňa 18. mája 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHNSSD1/SOC/2015/11294 UN zo dňa 04.01.2016, ktorým potvrdil prvostupňového rozhodnutie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen č. ZV1/OHNNVaSSD/SOC/2015/27751-0006 zo dňa 30.10.2015 o odňatí rodičovského príspevku od 01.07.2015.

V odôvodnení uviedol, že sa nestotožnil s tvrdím žalobkyne o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci. Správne orgány v dostatočnom rozsahu zabezpečili podklady pre vydanie rozhodnutí vo veci. Postupovali dôsledne v súlade so zákonom pri vydávaní posudkov, ktoré sú podkladom pre rozhodnutie vo veci.

Krajský súd ďalej uviedol, že nie je pravdou, že by žalovaný nezohľadnil skutočnosti tvrdené žalobkyňou v odvolaní. Nové lekárske správy boli dostatočne posudzované aj posudkovým lekárom úradu, pričom posudkový lekár ich nepovažoval za relevantné privodiť zmenu v závere posudku zo dňa 28.10.2015,

ktorý bol podkladom prvostupňového rozhodnutia. Tieto lekárske správy zohľadňoval aj posudkový lekár žalovaného, ktorý sa v zásade stotožnil so záverom posudkového lekára prvostupňového správneho orgánu, pričom jeho záver je premietnutý v posudku zo dňa 15.12.2015, ako aj v napadnutom rozhodnutí žalovaného a vyplýva aj zo stanoviska pripojeného k žalobe. Námietku, že posudkoví lekári nerešpektovali lekárske správy odborných ošetrojúcich lekárov krajský súd nepovažoval za dôvodnú.

Krajský súd uviedol, že nepostačuje samotné diagnostikovanie ochorenia, ale podstatným je to, či v súvislosti s ním je potrebné poskytovať dieťaťu osobitnú starostlivosť, a to činnosti, ako sú uvedené v jednotlivých kapitolách prílohy č. 2 k zákonu č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) pri konkrétnych diagnózach. Krajský súd v zhode so záverom žalovaného zastáva názor, že podľa zistených diagnóz u dieťaťa a podľa medicínskeho popisu skutočností súvisiacich s jeho chorobami sa nejedná o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý si vyžaduje osobitnú starostlivosť v zmysle prílohy č. 2.

Nárok na rodičovský príspevok má oprávnená osoba v prípade, že zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa vo veku do šiestich rokov len vtedy, ak sa jedná o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. V danej veci zo záverov posudkov však vyplýva, že v tomto prípade sa o také dieťa nejedná.

Novým posúdením zdravotného stavu dieťaťa v rámci kontroly určenej na mesiac jún 2015 (predchádzajúci posudok, na základe ktorého bol žalobkyni priznaný rodičovský príspevok bol platný od 25.01.2014 do 30.06.2015), a to vydaním posudku č.2015/23264 zo dňa 28.10.2015 platného od 01.07.2015 sa zmenili skutočnosti rozhodujúce na tento nárok. Žalobkyňa ako oprávnená osoba podľa § 3 ods. 1 písm. a) v spojení s § 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodičovskom príspevku“) už tak nespĺňala nárok na rodičovský príspevok, preto správne orgány postupovali v súlade so zákonom, keď podľa § 7 ods. 4 písm. a) zákona o rodičovskom príspevku žalobkyni rodičovský príspevok odňali.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O. s. p. tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Vo včas podanom odvolaní žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie alebo aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa názoru žalobkyne krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobkyňa dôvodila, že odborné posudky, ktoré boli podkladom pre rozhodovanie o nároku na rodičovský príspevok objektívne nevyhodnotili skutočný zdravotný stav dieťaťa, nerešpektovali lekárske správy odborných ošetrojúcich lekárov a niektoré diagnózy indikované odbornými lekármi sa do posudkov ani nedostali, hoci ich mali k dispozícii.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne žalovaný uviedol, že skutočnosti uvedené v odvolaní považuje za nedôvodné a irelevantné. Žalovaný je názoru, že sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami súvisiacimi s predmetnou vecou, stotožnil sa s názorom vysloveným v rozsudku, a preto navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 18.05.2016. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.09.2017 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o rodičovskom príspevku oprávnená osoba má nárok na rodičovský príspevok, ak

a) zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa a

b) má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky alebo je osobou podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 2 písm. b) zákona o rodičovskom príspevku dieťaťom podľa odseku 1 písm. a) je dieťa do šiestich rokov veku, ktoré má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Podľa § 7 ods. 4 písm. a) zákona o rodičovskom príspevku rodičovský príspevok sa odníme od kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa rodičovský príspevok vyplatil, ak sa zmenia alebo zaniknú skutočnosti rozhodujúce na nárok na rodičovský príspevok.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o prídavku na dieťa“) dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa je choroba a stav uvedené v prílohe osobitného predpisu, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy trvajú viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo je predpoklad, že budú trvať viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, a vyžadujú osobitnú starostlivosť podľa tejto prílohy.

Podľa § 5 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa je aj choroba a stav vyžadujúce osobitnú starostlivosť podľa odseku 1, ak choroba a stav vylučujú schopnosť sústavne sa pripravovať na povolanie a vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o prídavku na dieťa príslušný orgán na posudzovanie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „platiteľ“) podľa miesta trvalého pobytu alebo prechodného pobytu oprávnenej osoby.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa posudok o dlhodobo nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa vydá platiteľ na základe písomnej žiadosti oprávnenej osoby alebo žiadosti podanej elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom oprávnenu osobou.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o prídavku na dieťa platiteľ opätovne posudzuje dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa podľa potreby, individuálne podľa charakteru choroby a stavu.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Najvyšší súd zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, najvyšší súd zistil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. ZV1/OHNNVaSSD/SOC/2015/27751-0006 zo dňa 30.10.2015, podľa § 7 ods. 4 písm. a), § 3 ods. 1 a § 3 ods. 2 písm. b) zákona o rodičovskom príspevku odňal žalobkyni ako oprávnenej osobe rodičovský príspevok od 01.07.2015 v sume 203,20 €.

Na odvolanie žalobkyne žalovaný napadnutým rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPHNSSD1/SOC/2015/11294 UN zo dňa 04.01.2016 odvolanie žalobkyne zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že prvostupňový správny orgán pri posudzovaní nároku na rodičovský príspevok postupoval v zmysle platných právnych predpisov, a preto nebol podľa názoru žalovaného dôvod na zmenu alebo zrušenie prvostupňového rozhodnutia.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu je rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne uplatnenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj rozhodnutia žalovaného najvyšší súd dospel k rovnakému záveru ako krajský súd, a to, že sa zmenili skutočnosti rozhodujúce na priznanie rodičovského príspevku a z toho dôvodu žalobkyňa ako oprávnená osoba prestala spĺňať nárok na rodičovský príspevok, a preto žalovaný správne rozhodol o odňatí rodičovského príspevku žalobkyni.

K veci najvyšší súd uvádza, že nárok na rodičovský príspevok má oprávnená osoba v prípade, že zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa vo veku do šiestich rokov, ktoré má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 3 ods. 1 písm. a), § 3 ods. 2 písm. b) zákona o rodičovskom príspevku). Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav podľa § 5 ods. 1 zákona o prídavku na dieťa je choroba a stav, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy trvajú viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo je predpoklad, že budú trvať viac ako dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov a vyžadujú

osobitnú starostlivosť. Zo záverov posudkov o dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa č. 2015/23264 zo dňa 25.10.2015 (prvostupňový správny orgán) a č. UPS/US1/SSVOPPKPC/SOC/2015/1136 zo dňa 15.12.2015 (žalovaný) platnými od 01.07.2015 však vyplýva, že u posudzovaného dieťaťa došlo k stabilizácii stavu a nemá už dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci osobitnú starostlivosť.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré boli podkladom pre posudky o dlhodobu nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa, musí rovnako ako správne orgány vychádzať z lekárskeho posudkov, ktoré posudzujú presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľky o rodičovský príspevok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať. V lekárskeho posudkoch posudkoví lekári zohľadnili všetky dostupné lekárske správy, ktoré mali k dispozícii, a preto námietku žalobkyne, podľa ktorej posudkoví lekári objektívne nevyhodnotili skutočný zdravotný stav dieťaťa, považuje odvolací súd za nedôvodnú.

Na základe nových posudkov platných od 01.07.2015 je zrejmé, že oproti predchádzajúcemu posudku č. 2014/36105 zo dňa 14.04.2014, platnému od 25.03.2014 do 30.06.2015, sa zmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na rodičovský príspevok, pretože posudzované dieťa už nemá podľa nových posudkov dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci osobitnú starostlivosť, a preto správne orgány postupovali správne, keď podľa § 7 ods. 4 písm. a) zákona o rodičovskom príspevku rozhodli o odňatí rodičovského príspevku žalobkyne.

Po preskúmaní podaného odvolania najvyšší súd konštatuje, že s opakovanými právnymi námietkami odvolateľky sa súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde, a preto námietky uvedené v odvolaní vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalobkyňa v konaní nemala úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.